

Toets van voorstel voor een Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden aan het integraal afwegingskader voor beleid en wetgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Zie §2 ("Aanleiding") uit de memorie van toelichting.

2. Wie zijn betrokken?

Overheidsorganisaties en private partijen die willen deelnemen aan samenwerkingsverbanden ten behoeve van een doel van zwaarwegend belang op het gebied van (a.) de voorkoming van onrechtmatig gebruik van overheidsgelden en het bevorderen dat aan wettelijke verplichtingen wordt voldaan tot betaling van belastingen, (b.) de uitoefening van toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften, (c.) de handhaving van de openbare orde en veiligheid, of (d.) de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen.

3. Wat is het probleem?

De knelpunten, genoemd in §3.3 van de memorie van toelichting ("3.3 Oplossing knelpunten in de gegevensverwerking in het kader van samenwerkingsverbanden). Als organisaties als gemeenten, politie, OM en de Belastingdienst hun activiteiten bundelen in een samenwerkingsverband, met als doel witwassen, hennepsteelt of fraude te bestrijden, blijkt dat ze aanlopen tegen obstakels die een optimale uitwisseling van gegevens belemmeren. Zo kunnen partijen zonder een goede wettelijke grondslag vrijwel geen informatie delen als die blijkt te zijn verzameld voor een ander doel dan de activiteiten waarvoor het samenwerkingsverband is opgericht. Ook zijn de mogelijkheden beperkt om moderne analysetechnieken uit te voeren. Bijvoorbeeld een gemeenschappelijke data-analyse waarmee personen, organisaties of bedrijven in beeld worden gebracht met een verhoogd risico op crimineel gedrag. Verder is er onvoldoende ruimte om gegevens te verstrekken aan private partijen die aan samenwerkingsverbanden willen deelnemen, terwijl de publiek-private samenwerking juist voordelen kan opleveren. Er zit veel kennis over nieuwe ontwikkelingen, risico's en technieken bij het bedrijfsleven. Banken spelen een rol bij de bestrijding van financieel-economische criminaliteit. Energiebedrijven kunnen partners zijn bij de aanpak van - bijvoorbeeld - hennepkwekerijen, curatoren bij het voorkomen van faillissementsfraude en transportondernemingen bij de handel in verboden goederen.

4. Wat is het doel?

Het oplossen van de knelpunten, genoemd in §3.3 van de memorie van toelichting. De *gezamenlijke* verwerking van gegevens binnen het verband, levert partijen informatie op die elke deelnemer afzonderlijk nooit bijeen had kunnen brengen. Bijvoorbeeld een risicotaxatie over beroepsfraudeurs. Om ervoor te zorgen dat die informatie met deelnemers of met derden kan worden gedeeld, moet er een heldere, wettelijke basis komen. Die is nu vaak gebrekkig.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

Het wetsvoorstel past de huidige regels aan en neemt de gesignaleerde knelpunten weg. Als ervoor zou worden gekozen om niets aan de geschetste problemen te doen, zou het gevolg daarvan zijn dat het functioneren van samenwerkingsverbanden suboptimaal blijft. Bepaalde vormen van gegevensuitwisseling die noodzakelijk zijn, zouden nog steeds niet mogen plaatsvinden of zoveel vragen blijven oproepen over de legitimatie daarvan dat zij als gevolg daarvan achterwege worden gelaten. Zonder dat dit in cijfers valt uit te drukken, valt aan te nemen dat er daardoor bijvoorbeeld grotere schade door fraude wordt geleden dan in een situatie waarin betere uitwisseling van gegevens tot betere fraudebestrijding leidt.

6. Wat is het beste instrument?

Het juridisch fundament voor gegevensverwerking in samenwerkingsverbanden behoeft verbetering, gelet op de in §3.3 van de memorie van toelichting gegeven probleemschets.

7. Wat zijn de gevolgen?

Een wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden vormt een aanvulling op de bestaande wetgeving met betrekking tot verwerking van persoonsgegevens. Het wetsvoorstel roept geen exclusieve regeling in het leven. Daarom heeft het geen gevolgen voor de talloze samenwerkingsverbanden die binnen de grenzen van de huidige wet al voldoende ruimte hebben om persoonsgegevens te verwerken op de door hen gewenste manier. Als ze méér willen, is het beter om het model van de WGS over te nemen. Bijvoorbeeld als deelnemers gemeenschappelijke data-analyses willen uitvoeren. Daar bestaat op dit moment geen, of hooguit een gebrekkige, grondslag voor. Tegenover de betere mogelijkheden tot gegevensverwerking zullen ook verplichtingen staan die een zorgvuldige gegevensverwerking moeten waarborgen met voldoende bescherming van persoonsgegevens. Zie hierover §3.4 van de memorie van toelichting. De uitvoering van deze verplichtingen zal enige lasten meebrengen voor de gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijken binnen een samenwerkingsverband.